

Případ pro Lidskoprávní moot court

1. Paní Diana Safinová je dvaatřicetiletá svobodná matka. Již v dětství jí byla diagnostikována lehká mentální retardace. Diana Safinová navštěvovala speciální školu, kterou však nedokončila. Umí číst a psát. Dle odborného posudku je soběstačná, schopna navazovat i udržovat sociální vztahy a taktéž je v jejích silách zvládnout péči o dítě. Paní Safinová může vykonávat nekvalifikovanou manuální práci, nicméně mívá problém najít a udržet si zaměstnání. Od července 2011 pracuje jako uklízečka. Kromě toho má problémy zvládat některé sociální situace - v případě konzumace alkoholu ve společnosti se stává lehce agresivní, prchlivá a má tendenci účastnit se konfliktů či je vyvolávat. V minulosti se již několikrát ve stavu opilosti v hospodě poprala, její jednání bylo řešeno vždy jen v přestupkovém řízení. V roce 2008 byla paní Diana Safinová pravomocně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „přestupkový zákon“), neboť fyzicky napadla svého tehdejšího partnera spatřeného ve vinárně s jinou ženou a způsobila mu lehké poranění obličeje (PŘÍLOHA č. 1). V roce 2010 byla paní Safinová pravomocně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 50 odst. 1 písm. a), když v restauraci rozbila pod vlivem alkoholu stůl a způsobila tak škodu na majetku v hodnotě 1500 Kč (PŘÍLOHA č. 2).
2. Paní Safinová má třináctiletou dceru Anetu, narozenou 17. června 1999. Anetin otec je neznámý. Aneta v současnosti navštěvuje základní školu. Dle psychologických testů je průměrně inteligentní a má sklony nekriticky přejímat názory jiných.
3. S péčí o dceru vypomáhala paní Dianě Safinové až do roku 2011 její matka, s níž sdílela společnou domácnost. Rodina Safinových žije v jednopokojovém bytě, který mají v nájmu od obce. Kromě pokoje o velikosti 18 m², který slouží jako ložnice i obývací pokoj, je v bytě samostatná kuchyň a koupelna s WC. Byt je stroze zařízen starým nábytkem, Safinovi nevlastní počítač ani televizi.
4. Prvního března 2011 matka paní Diany Safinové po náhlé nemoci zemřela. Paní Safinová zůstala s dcerou sama. V důsledku návalu psychického stresu ze vzniklé situace přestala paní Safinová krátce na to zvládat péči o svoji dceru.

5. Dne 21. května 2011 kontaktoval policii náhodný kolemjdoucí Josef K., který kolem 23:00 spatřil osamocenou Anetu procházet se parkem v blízkosti bytu Safinových. Policie vypátrala paní Safinovou v nedaleké hospodě, dceru jí předala a o situaci okamžitě informovala příslušný Orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“). Bylo zjištěno, že paní Safinová vzala dceru do hospody a ve 22:00 ji poslala domů spát. Aneta cestou zpátky našla toulavá kot'ata, se kterými si začala hrát. Kot'ata jí pak utekla do parku a ona se je pokoušela najít. Krátce na to si ji všiml kolemjdoucí a zavolal policii. V důsledku tohoto incidentu, ale také s ohledem na přestupkovou minulost a mentální postižení paní Safinové začal OSPOD rodinu Safinových monitorovat. Až do srpna 2011 byla situace v rodině bezproblémová.

6. V poledne dne 5. srpna 2011 kontaktovala OSPOD sousedka rodiny Safinovy, která pracovnícím oznámila, že si u ní paní Diana Safinová předešlý den v 14:00 „odložila“ Anetu s tím, že si musí něco zařídit a za 4 hodiny se pro ni vrátí. Doposud se však neukázala a ona neví co dál dělat, protože na ni nemá žádný kontakt ani ona, ani dcera. Do místa bydliště Safinových se okamžitě vydala sociální pracovníce na sociální šetření. Poblíž bytovky zahlédla ženu sedící na lavičce v parku, popíjející víno přímo z lahve. Při přiblížení zjistila, že se jedná o paní Safinovou. Na její dotaz k vysvětlení celé situace paní Diana Safinová řekla, že ji Aneta celý týden zlobila a ona si potřebovala provětrat hlavu, proto se rozhodla odejít na chvíli ven. Řekla, že na lavičce sedí už nějakou tu chvíli, že tady byla i přes noc, ale měla se v plánu vrátit brzo zpátky domů. Následující den kontaktovala paní Safinovou pracovníce OSPOD s nabídkou, aby svoji dceru na přechodnou dobu umístila do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dokud se nepřeklene přes těžké životní období).

7. Paní Diana Safinová se rozhodla postupovat podle rad pracovníků OSPOD a dne 20. srpna 2011 se vydala do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Koala. Po rozhovoru s pracovníky zařízení, u kterého byla přítomná i pracovníce OSPOD, podepsala paní Safinová písemnou dohodu o umístění její dcery do zařízení (dále jen „Dohoda“). Dohoda byla sepsána v souladu s ustanovením § 42 odst. 5 zákona 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (PŘÍLOHA č. 3) a do současnosti nebyla vypověděna ani jinak ukončena. Dne 27. srpna 2011 v 10:30 přivedla paní Safinová Anetu do Koaly.

8. Koala má pověření Ministerstva práce a sociálních věcí jako zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a má právní formu obecně prospěšné společnosti. Zařízení bylo založeno za účelem pomoci týraným, zanedbávaným, zneužívaným opuštěným nebo jinak sociálně ohroženým dětem. Provoz Koaly je financován zejména z rozpočtu státu, který na fungování zařízení přispívá 85% celkových nákladů. Zbytek je hrazen z rodičovského příspěvku (10%) a jiných nestátních zdrojů, zejména od soukromých sponzorů a z grantů (5%).
9. Zařízení Koala je tvořeno několika byty, přičemž v každém z nich je ubytováno 3 – 5 dětí. V každém bytě se po týdnu střídají v péči o děti tři vychovatelky. Zařízení vede o každém dítěti spis, který obsahuje základní informace o dítěti (jméno, datum narození, rodné číslo, trvalé bydliště a datum přijetí), kontaktní údaje zákonných zástupců, záznam o zdravotním stavu dítěte, o zdravotnické péči a léčbě a o přijatých opatřeních ve vztahu k dítěti s uvedením důvodů a tzv. deník dítěte, ve kterém se eviduje každý pobyt dítěte mimo zařízení (vyjma docházky do školy) a zaznamenávají jednání s rodiči (text deníku viz PŘÍLOHA č. 4). Zápisy do deníku pořizují vychovatelky ve službě.
10. Aneta byla umístěna do bytu s dalšími dvěma dětmi – jedenáctiletou Zuzanou a šestiletým Ivanem. Anetě se v zařízení od počátku líbilo, protože se jí výrazně zvýšil standard bydlení. Poprvé měla možnost dívat se „doma“ na televizi, používat počítač s internetem a mohla si také hrát s ostatními dětmi. Rychle se sblížila zejména s malou Zuzanou. Paní Safinová dceři pravidelně dvakrát během pracovního týdne telefonovala. Pro Anetu byl pobyt v zařízení přijatelný i proto, že trávila víkendy doma se svou matkou. Paní Safinová si totiž v Dohodě vymínila, že každý víkend bude dítě pobývat u ní. Styk paní Safinové s Anetou probíhal až do jara roku 2012 bezproblémově. Aneta měla ke své matce vřelý citový vztah a těšila se na každou návštěvu doma, její školní výsledky byly uspokojivé (vysvědčení za rok 2012/2013 viz PŘÍLOHA č. 5), chování sice nebylo vzorné, ale bez výraznějších excesů.
11. Popsaná situace se začala komplikovat na jaře 2012. Během pobytu doma matka zřejmě dovozovala Anetě kouřit a konzumovat menší množství alkoholu. S výjimkou napomenutí paní Safinové neudělaly pracovnice Koaly žádné další kroky.

12. Paní Safinová kromě toho začala Anetu vracet do zařízení z návštěv pozdě, a to opakovaně a bez omluvy. V důsledku opožděného vracení dcery do zařízení byl narušován jeho chod. Dle vnitřního řádu zařízení se totiž v 17:30 podává večeře, následuje kontrola, zda má dítě připravenou školní tašku na následující školní den, večerní hygiena a večerka. Počínaje květnem 2012 nadto paní Safinová přestala bez vysvětlení a omluvy platit měsíční příspěvek za pobyt dítěte.
13. S postupující pubertou se zhoršilo Anetino chování jak vůči matce, tak pracovnícím Koaly. Začala odmítat a přestala poslouchat. Vychovatelky usoudily, že je to vlivem matčina nevhodného chování a prostředí, do kterého dceru vodí. Začaly Anetě domlouvat, aby se ohradila, pokud jí matka bude chtít vzít do hospody, nebo jí bude nabízet alkohol. Říkaly jí, že může klidně zůstat v zařízení i přes víkendy a bude se tam mít lépe – může se tam dívat na televizi a hrát se Zuzkou a Ivanem, nebo na počítači. Anetin vztah k matce se vlivem těchto domluv, ale i vlivem přicházející puberty, postupně začal zhoršovat. Aneta se začala vůči matce chovat nedůvěřivě, přestala jí poslouchat a začala stále víc odmítat. Během víkendových návštěv se pravidelně hádaly.
14. Dne 17. srpna 2012 se ředitelka zařízení Koala Mgr. Adéla Bardemová dozvěděla od pracovnice OSPOD, že s paní Safinovou bylo zahájeno přestupkové řízení z důvodu výtržnosti, kterou ztropila v podnapilém stavu v hospodě, v sobotu dne 11. srpna 2012 večer, kdy měla na návštěvě svoji dceru. Z výsledků provedených v přestupkovém řízení bylo zjištěno, že paní Safinová kolem desáté hodiny večer vyprovokovala hádku a poprala se s jinou ženou (PŘÍLOHA č. 6 a 7). Ředitelka upozornila paní Safinovou na nevhodnost tohoto chování.
15. S ohledem na přibývajících excesy paní Safinové, její neochotu je řešit a změny v chování Anety se ředitelka zařízení rozhodla situaci řešit radikálně a v sobotu 24. srpna 2012 odmítla umožnit Anetě návštěvu u její matky. Když paní Safinová přijela vyzvednout dceru k obvyklé víkendové návštěvě, obdržela od vychovatelky dopis napsaný ředitelkou Bardemovou (PŘÍLOHA č. 8). Vychovatelka jí odmítla dceru vydat či alespoň umožnit jejich setkání. Paní Safinová nepochopila, proč jí ředitelka nechce umožnit styk s dcerou a v pondělí 27. srpna 2012 vyhledala pomoc v občanské poradně Dítě a rodič („DAR“). Spolu se zaměstnankyní poradny se v pátek 31. srpna 2012 opět vydala do Koaly vyzvednout dceru na víkend domů. Vychovatelka jí však odkázala na dopis ze dne 23. 8. 2012 a ani tentokrát ji k dceři nepustila.

16. Paní Safinová chce dceru i nadále ponechat v zařízení Koala, protože by se o ni nezvládala starat sedm dní v týdnu, a nemá zájem vypovědět Dohodu. Trvá však na tom, aby se s dcerou mohla o víkendech vídat, protože k ní má silný citový vztah. Zaměstnankyně poradny DAR paní Safinové doporučila obrátit se na soud.

ZADÁNÍ:

Předmětem sporu je postup zařízení Koala o. p. s., v jehož důsledku nebyl paní Safinové umožněn víkendový styk s její dcerou. Vaší úlohou je zformulovat **správní žalobu** paní Diany Safinové ke Krajskému soudu v Brně a dále zformulovat **vyjádření žalovaného**, kterým je Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Koala, o. p. s. Jak v žalobě, tak ve vyjádření, se musíte **věnovat výhradně těmto problémům**:

ŽALOBKYNĚ

1. Tvrdíte, že příslušný k projednání Vaší žaloby je soud ve správním soudnictví a domáháte se ochrany podle § 82 s. ř. s.
2. Tvrdíte, že neumožněním styku paní Safinové s její dcerou dochází k porušování jejich lidských práv.

ŽALOVANÝ

1. Tvrdíte, že v souladu s § 85 s. ř. s. není k projednání věci příslušný soud ve správním soudnictví.
2. Tvrdíte, že neumožněním styku paní Safinové s její dcerou k porušení jejich lidských práv nedochází.